

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 26. marts 2008
Kontor: Færdsels- og våben-
kontoret
Sagsnr.: 2008-150-0606
Dok.: NFG40770

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 367, som Folketingets Retsudvalg (Alm. del) har stillet til justitsministeren den 19. februar 2008.

Lene Espersen

/

Anette Arnsted

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 367 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Vil ministeren – eventuelt på baggrund af indhentede oplysninger fra transportministeren og ministeren for forebyggelse og sundhed – redegøre for forskellen på hviletidsbestemmelser, herunder kontrollen med overholdelse af reglerne og sanktionen for ikke overholdelse af reglerne for henholdsvis lastbilchauffører, piloter og læger, og vil ministeren redegøre for forskellen på sanktioner for de tre erhverv i forbindelse med fejl?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet for så vidt angår reglerne vedrørende piloter indhentet en udtalelse fra Transportministeriet, som har oplyst følgende:

”Transportministeriet har indhentet en udtalelse fra Statens Luftfartsvæsen vedr. hviletidsbestemmelser for piloter.

SLV udtaler i den forbindelse:

”Besvarelsen er baseret på, at spørgsmålet vedrører den tungere erhvervsmæssige luftfart med flyvemaskiner.

Flyve- og tjenestetidsbestemmelser for piloter reguleres i Bestemmelser for Civil Luftfart BL 5-17, "Flyve- og tjenestetidsbestemmelser for rute- og charterflyvning med flyvemaskiner", hvor krav til hvile ligeledes er defineret.

Systemet er baseret på, at en pilot under tjeneste optjener point i et i forvejen fastsat system.

I aktiv tjeneste optjenes i dagtimerne (kl. 06-22) 6 point pr. time og om natten 8 point pr. time. Derudover belastes man 5 point pr. udført landing.

Den maksimalt tilladelige belastning i aktiv flyvetjeneste er 90 point, dog med mulighed for udvidelse til 108 point i særlige situationer på baggrund af luftfartøjschefens vurdering i det aktuelle tilfælde.

På baggrund af ovennævnte og en ruteføring, som normalt medfører 2 landinger, udgør den maksimalt tilladelige planlagte tjenestetid ved dagtjeneste 13 timer og 20 minutter, og ved nattjeneste 10 timer og 40 minutter.

Som nævnt ovenfor kan luftfartøjschefen med besætningen efter samråd derudover disponere over 18 point i tilfælde af uforudsete begivenheder, eksempelvis forsinkelser.

Den maksimale ugentlige arbejdstid udgør således for alle former for tjeneste ved dagtjeneste maksimalt 44 timer og ved nattjeneste 33 timer og 45 minutter.

Optjente point skal nedhviles. En hvileperiode skal være af mindst 8 timers varighed, og der nedhviles med 6 point pr. time om dagen og 8 point pr. time om natten.

Ud over ovennævnte skal der inden for en 14 dages periode tildeles to gange langtidshvile. Langtidshvile skal være på mindst 26 timer fra det tidspunkt, hvor den aktuelle pointbelastning er nedhviilet til nul.

Der forefindes derudover i regelsættet en række særlige foranstaltninger, som bl.a. tager hensyn til tilkaldevagt, flyvning i "øst-vest" retning mv.

Pr. 16. juli 2008 træder nye regler i kraft for piloter. Reglerne er baseret på et fælles europæisk rammesystem, hvori nationale varianter inden for disse rammer er tilladt.

Systemet anvender ikke point som det nuværende danske system (identisk med systemerne i Norge og Sverige), men baseres udelukkende på beregning i timer.

Statens Luftfartsvæsen fører tilsyn med luftfartsselskabernes overholdelse af bestemmelserne i BL 5-17. Selskabernes systemer godkendes, når de etableres, og der føres løbende tilsyn med, at systemet overholdes, dels ved tilsyn med procedurer og dokumentation, dels ved udførelse af såkaldte linieinspektioner, hvor en SLV inspektør deltager under udførelse af aktuelle flyvninger.

Overtrædelse af bestemmelserne i BL 5-17 vil kunne straffes, normalt med bøde. Der har ikke været rejst egentlige straffesager, men et antal mindre overtrædelser har givet anledning til, at forholdet er påtalt og krævet korrigeret over for det pågældende luftfartsselskab eller pilot.”

For så vidt angår reglerne vedrørende læger har Justitsministeriet indhentet en udtalelse fra Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, som har oplyst følgende:

”Lægers bestemmelser om hviletid er underlagt følgende: Det EU-retlige grundlag for reguleringen af lægers arbejds- og hviletid er direktiv 2003/88/EF om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden. Direktivet er blandt andet implementeret

gennem lov om gennemførelse af dele af arbejdstidsdirektivet, jf. lovbekendtgørelse nr. 896 af 24. august 2004, og gennem Arbejdstilsynets bekendtgørelse om hvileperiode og fridøgn mv. (bekendtgørelse nr. 324 af 23. maj 2002 som ændret ved bekendtgørelse nr. 611 af 25. juni 2003). Desuden indgår bestemmelserne i § 28 om hviletid og fridøgn fra Yngre Lægers overenskomst med Amdtsrådsforeningen 2005-2008 som supplement til arbejdsmiljølovens kapitel 9.

I henhold til overenskomsten kan en vagt højst udgøre 24 timer. Når en læge er på vagt, kan vedkommende højst arbejde 13 timer i gennemsnit, også når vagten er på 24 timer. Ved lokal aftale kan de 13 timer forhøjes til 16 timer. De resterende 11 timer (8 timer) er hviletid for lægen.

24 timers vagt kan tilrettelægges som vagt fra vagtværelse, hvor lægen opholder sig på hospitalet samtlige 24 timer, eller som vagt fra bolig. Under vagten fra bolig kan lægen kontaktes telefonisk eller kaldes til hospitalet. Ved 24 timers vagter både fra vagtværelse og fra bolig gælder, at lægen maksimalt må arbejde aktivt i 13 timer (16 timer).

Læger kan højst have én 24 times vagt fra vagtværelse hvert 6. døgn i gennemsnit i henhold til overenskomstens bestemmelser. I særlige tilfælde – f.eks. ved lægemangel – kan denne bestemmelse dog fraviges.

Der gælder tilsvarende hviletidsbestemmelser for overlæger, der deltager i vagt.

Danske Regioner har ikke en oversigt over, hvor udbredt 24 timers vagter er i regionerne, ligesom det ikke er tal, der umiddelbart er tilgængelige for Arbejdstilsynet.

Generelt gælder det, at Arbejdstilsynet kan kontrollere lægers hviletid, og at ansvaret for brud på lægers hviletid påhviler arbejdsgiver, i dette tilfælde regionerne. Såfremt arbejdsgiver overtræder regler om hvileperiode og fridøgn ”kan der pålægges en arbejdsgiver bødeansvar” § 35 stk. 2 jf. bekendtgørelse nr. 324 af 23. maj 2002 som ændret ved bekendtgørelse nr. 611 af 25. juni 2003.

Sundhedsstyrelsen har efter sundhedsloven (lovbekendtgørelse nr. 95 af 7. februar 2008) og Lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed (lov nr. 451 af 22. maj 2006) en række værktøjer til rådighed over for lægers sundhedsfaglige virksomhed. Sanktioner over for en eventuel manglende overholdelse af hviletidsbestemmelser er i sig selv ikke omfattet af dette regelsæt, men Sundhedsstyrelsen kan gribe ind over for de læger, hvis arbejde styrelsen vurderer, indebærer en forringet sikkerhed for patienterne. Sundhedsstyrelsen kan bl.a. bestemme at sætte en person

under et såkaldt skærpet tilsyn. Andre muligheder er fagligt påbud, virksomhedsindskrænkning og autorisationsfratagelse.

Sundhedsvæsenets Patientklagenævn kan tage stilling til, om der er grundlag for at kritisere den faglige virksomhed, der udøves af læger inden for sundhedsvæsenet. Dette gælder dog ikke, hvis der i øvrigt i lovgivningen er foreskrevet en særlig klageadgang.”

Reglerne for køretider og afholdelse af hvil for lastbilchauffører fremgår af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 561/2006 om harmonisering af visse sociale bestemmelser inden for vejtransport (køre- og hviletidsforordningen).

Det følger af forordningens artikel 6, stk. 1, at den daglige køretid ikke må overstige 9 timer. Dog må den daglige køretid højst to gange i løbet af en uge sættes op til højst ti timer.

Af artikel 6, stk. 2, og 3, følger bl.a., at den ugentlige køretid ikke må overstige 56 timer, mens summen af køretiderne i to på hinanden følgende uger ikke må overstige 90 timer.

Efter artikel 7, stk. 1, skal føreren efter en kørselsperiode på fire og en halv time holde en sammenhængende pause på mindst 45 minutter, medmindre han påbegynder en hviletid. Det fremgår af stk. 2, at denne pause kan erstattes af en pause af mindst 15 minutters varighed, fulgt af en pause af mindst 30 minutters varighed fordelt over kørselsperioden, på en sådan måde, at reglerne i stk. 1, overholdes.

Det fremgår endvidere af artikel 8, stk. 1, at føreren skal have daglige og ugentlige hviletider. Inden for hver periode på 24 timer efter afslutningen af den foregående daglige eller ugentlige hviletid skal føreren have holdt en ny daglig hviletid, jf. stk. 2. Hvis den daglige hviletid, som falder inden for 24 timers perioden, er på mindst ni timer, men mindre end 11 timer, skal den betragtes som reduceret daglig hviletid.

I to på hinanden følgende uger skal en fører tage mindst to regulære ugentlige hviletider (hvil på mindst 45 timer) eller en regulær ugentlig hviletid og en reduceret ugentlig hviletid (hvil på mindre end 45 timer) på mindst 24 timer. Denne reduktion skal dog kompenseres med et tilsvarende hvil, som skal tages samlet inden tre uger efter udløbet af den pågældende uge, jf. artikel 8, stk. 6.

En ugentlig hviletid skal starte senest ved afslutningen af seks på hinanden følgende 24 timers perioder efter afslutningen af den foregående ugentlige hviletid.

For så vidt angår kontrollen med overholdelse af køre- og hviletidsreglerne kan Justitsministeriet oplyse, at denne sker på baggrund af de oplysninger, som registreres i kontrolapparatet. Det er politiet, som forestår kontrollen med reglernes overholdelse. Politiets kontrol hviler på Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/22/EF (standardkontroldirektivet) om minimumsbetingelser for gennemførelsen af køre- og hviletidsforordningen og kontrolapparatforordningen (Rådets forordning (EØF) nr. 3821/85 af 20. december 1985 om kontrolapparatet inden for vejtransport), jf. cirkulære nr. 49 af 16. juli 2007 om standardkontroldirektivet.

Det fremgår af standardkontroldirektivets artikel 2, at medlemsstaterne skal sørge for at indføre en hensigtsmæssig og regelmæssig kontrol af en korrekt og konsekvent gennemførelse af køre- og hviletidsforordningen – både på vejene og hos virksomhederne inden for samtlige transportkategorier.

Efter direktivets artikel 4, stk. 1, skal vejkontrol udføres på forskellige steder og på vilkårlige tidspunkter af døgnet og dække så stor en del af vejnettet, at kontrolstederne vanskeligt kan undgås. For så vidt angår virksomhedskontrol fremgår det af direktivets artikel 6, stk. 1, at kontrol hos en virksomhed planlægges i lyset af tidligere erfaringer med forskellige transport- og virksomhedskategorier.

For så vidt angår sanktionerne for overtrædelse af køre- og hviletidsreglerne bemærkes, at overtrædelser af kontrolapparatforordningen som udgangspunkt sanktioneres med en bøde på 3.000 kr. til føreren af lastbilen og 6.000 kr. til ejere. Der udmåles kun én bøde til henholdsvis fører og ejer, uanset antallet af udfyldningsfejl eller manglende oplysninger på det enkelt diagramark. Tre overtrædelser af kontrolapparatforordningen inden for en periode på tre år udløser en betinget frakendelse af førerretten. Ved seks overtrædelser af kontrolapparatforordningen til samtidig pådømmelse skal frakendelse af førerretten ske ubetinget, jf. færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 6, jf. § 126, stk. 1, nr. 6.

Overtrædelser af køre- og hviletidsreglerne i form af utilstrækkelig eller helt manglende pause sanktioneres som udgangspunkt med bøde. Der

udløses en pausebøde på 1.500 kr. til chaufføren og 3.000 kr. til virksomheden i de tilfælde, hvor pausen har været mere end 5 minutter for kort, men ikke mere end 1/3 for kort. Hvis pausen er mere end 1/3 for kort, sker der kumulation af køretiden.

Overtrædelse af køre- og hviletidsreglerne i form af utilstrækkeligt hvil eller overskridelse af maksimal køretid udløser en bøde svarende til 100/200 kr. for henholdsvis chauffør og virksomhed for hver procent, reglerne er overskredet. Der er dog fastsat en tolerancegrænse på 5 pct., således at der alene udløses en bøde, når reglerne er overskredet med mere end 5 pct.

Det bemærkes endvidere, at hvis et hvil er mere end 1 time for kort, sker der kumulation af køretiden på begge sider af det for korte hvil.

Der er hjemmel til frakendelse af førerretten, hvis køretiden eller hviletiden er overskredet med mere end 30 procent. Frakendelsen er som udgangspunkt betinget og skal alene ske, hvis køretiden eller hviletiden isoleret set er overskredet med mere end 30 procent. Der skal dog ske ubetinget frakendelse af førerretten, hvis føreren har begået flere overtrædelser af køre- og hviletidsreglerne, som hver for sig ville indebære en betinget frakendelse.

Hjemlen til frakendelse af førerretten fremgår af færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 5, jf. § 126, stk. 1, nr. 6.